Hospodářská komora doporučuje novelu obalového zákona přepracovat. Zákon postrádá systémové řešení, plnění zelených cílů, inovace a digitalizaci či ekonomickou racionalitu

9.1.2024 - | Hospodářská komora ČR

Podle Hospodářské komory Ministerstvo životního prostředí v novele obalového zákona rezignovalo na šanci využít příležitosti podpořit plnění vícero cílů odpadového hospodářství. Předřadilo jeden cíl – sběr nápojových plastových lahví a plechovek – jiným důležitým cílům pro sektor, a to bez dostatečného odůvodnění a ekonomického zhodnocení. Novela se navíc zříká moderních a inovativních řešení, která by zajistila potřebnou motivaci spotřebitelů a podpořila sběr vybraných obalů, upozorňuje Hospodářská komora. Ta proto v meziresortním připomínkovém řízení doporučila novelu přepracovat.

„Připravovaná evropská legislativa bude vyžadovat vyšší intenzitu třídění téměř veškerého odpadu, ***a proto by mělo být strategickým cílem státu hledat co nejúčinnější řešení pro podporu třídění a recyklace veškerého odpadu****. Návrh novely se místo toho ale soustřeďuje* ***pouze na dva z mnoha různých obalů****, a to na plastové obaly a plechovky, navíc v případě PET lahví Česká republika očekávané cíle EU již dnes plní,“* vysvětluje viceprezident Hospodářské komory Tomáš Prouza.

Hospodářská komora v připomínkách také upozorňuje, že MŽP navíc pro zavedení zálohového systému **plánuje využít technologii minulého století**, aniž by vůbec zkusilo připravit řešení, které bude využitelné pro různé systémy na podporu třídění a recyklace.

„Ministerská novela směřuje k zavedení povinné finanční motivace spotřebitele k intenzivnímu sběru plastových lahví a plechovek. Přičemž sběr těchto komodit musí být prováděn prostřednictvím obchodní sítě, a současně musí být řešen jako zcela samostatný odpadový tok. ***Fakticky se tak vracíme do osmdesátých let minulého století****,“* doplňuje předseda Sekce životního prostředí Hospodářské komory Jan Mraček.

Podle podnikatelů odpadové hospodářství jako celek potřebuje systémové řešení. Novela obalového zákona **ale vytváří nepoměr mezi jednotlivými komoditami (plast, sklo, nápojové kartóny, papír, kov)**, navíc s absencí možného nebo velmi problematického rozšíření navrženého systému na další komodity v budoucnu.

„Problematický návrh ministerstva navíc umocňuje fakt, že bude mít celospolečenský dopad na komfort a náklady spotřebitelů. ***Za zdražení nápojů i za jakoukoliv nefunkčnost systému zálohování ponesou v očích zákazníků odpovědnost obchodníci****, kteří budou tváří nového systému, protože jsou spotřebiteli vracejícímu obaly nejblíže,“* uvádí Tomáš Prouza.

Podle Hospodářské komory je zarážející, že i v dnešní době zůstává ministerstvo u zastaralých metod a v přímém nesouladu s programovým prohlášením vlády, **když nehledá moderní digitální řešení, které je otevřeno i jiným typům obalů, na něž bude v budoucnu uplatněno evropské Nařízení o obalech**.

Digitální řešení, na rozdíl od klasického, **přenáší** v souladu s principem, že každý obal má nést své náklady, **potřebné investice z valné části na výrobce, zatímco ministerstvem navrhované zastaralé řešení většinu investic přenáší na prodejce, tedy i malé venkovské obchody či čerpací stanice**, upozorňuje Komora.

Z hlediska maloobchodu klade digitální řešení minimální nároky na umístění sběrných/výkupních míst, skladové prostory, hygienické předpisy a požární zabezpečení. **Především ale umožňuje integraci s běžným tříděným sběrem a jeho logistikou, čímž významně zvyšuje komfort spotřebitele a zvyšuje využití husté sítě sběrných míst, díky kterým patří Česká republika mezi premianty v třídění odpadu.**

Komora dlouhodobě také upozorňuje, že ministerstva při tvorbě legislativy **rezignují na kvalitní hodnocení dopadů regulace (RIA)** a jeho základní smysl, tedy posouzení nutnosti a správnosti navrhované úpravy a popsání ekonomických dopadů navrhované regulace. Novela obalového zákona je přitom – co se týče RIA – typickým příkladem, kdy text postrádá a ignoruje **ekonomické dopady fungování celého navrženého systému**. Ještě nepochopitelnější pro podnikatele je, že RIA z dílny ministerstva životního prostředí **postrádá také detailní hodnocení uhlíkové stopy či základní parametry spadající do nefinančního reportingu**, a tak rezignuje nejen na ekonomickou podstatu, ale i na vyhodnocení dopadů na životní prostředí.

„Není možné, aby stát nestavěl přípravu zásadních zákonů na odborných a ekonomických faktech. S ohledem na celospolečenský dopad obalového zákona není prostor na výhradně politické rozhodnutí, ***naopak musí jít o ekonomicky podložené zodpovědné rozhodnutí, to si my v byznysu uvědomujeme mnohem lépe něž ministerští úředníci****,“* dodává Jan Mraček.

Hospodářská komora předložila MŽP k návrhu obalového zákona desítky připomínek. *„S ohledem na stále probíhající jednání na evropské úrovni ale především požadujeme,* ***aby MŽP celý návrh přepracovalo v souladu s budoucí evropskou legislativou a připravilo moderní řešení pro podporu třídění a recyklace všech obalů****, u kterých lze přijít s vhodným systémem motivace obyvatel,“* zdůrazňuje Jan Mraček.

Připomínky Hospodářské komory zde:
https://odok.cz/portal/veklep/material/pripominky/ALBSCY4K6RXH/

https://www.komora.cz/press_release/hospodarska-komora-doporucuje-novelu-obaloveho-zakona-prepracovat-zakon-postrada-systemove-reseni-plneni-zelenych-cilu-inovace-a-digitalizaci-ci-ekonomickou-racionalitu